

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput III. S. Birgittæ viduitas et obitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. BIRGERO.

g Filii ejus et Birgeri fuere Carolus, Birgerus, Benedictus et Gudmarus.

h Filia vero Meretta, Cæcilia, S. Catharina et Ingeburgis. De S. Catharina actum est in Opere nostro tom. 3 Martii ad diem xxiv ejusdem mensis. De reliquis hujus fratribus et sororibus in Commentario prævio egi §§ 5 et 6; ex quibus etiam habes, falli Bailletum, cum ait, Carolum et Birgerum mortuos fuisse, cum ad bellum sacrum in Palestinam irent.

i Ex his fuit Nicolaus Hermanni, episcopus Lincopiensis, ex Diario Vastenensi ad annum 1391, quo obiit.

k Sic fere Ecclesiastici cap. 6 v. 25 et 26.

l Carolus. Vide lib. 4 Revelationum S. Birgittæ cap. 74.

m Quantam gesserit liberorum suorum salutis curam, docent specimina numm. 100 et seqq. Comment. prævii memorata.

n Ita Ecclesiastici cap. 26 v. 2; sed pro Sue legitur: Illius.

o Cum prius consensu mutuo continentia voto se conjux uterque obstrinxisset, ut dictum est in Comment. præv. num. 106, Quod vero ad tempus, quo id iter fuit institutum, attinet, ex dictis num. 123 ad annum circiter 1340 referendum apparet.

p Vide dicta in Annotatis in cap. 1, lit. e.

q Hinc collige, pios conjuges sive in itinere, sive in reditu aliorum quoque Sanctorum, saltem insigniorum, hinc inde templa adisse, cælitumque ibique terrenas reliquias debito fuisse honore prosecutos.

r Belgii civitas est sub metropoli Remensi episcopalis ad Scarpan fluvium in Artesia, cujus etiam caput est.

s Vide num. 127 Comm. præv.

t Primus, ut creditur, Parisiensis episcopus, et martyr, de quo agitur in Opere nostro fusiis ad diem sequentem, quem sibi sacrum habet.

u Consonat his Usuardus in Martyrologio ad diem ix Octobris: Apud Parisium, inquit, natalis sanctorum: martyrum Dionysii episcopi, Rustici presbiteri, et Eleutherii diaconi; qui beatus episcopus, a Pontifice Romano in Gallias prædicandi gratia directus, præfatam urbem devenit, ubi per aliquot annos commissum sibi opus ardentem prosequens, tandem a præfecto Fescennino una cum sociis gladio animadversus martyrium complevit.

x Ecclesiastici cap. 26 v. 16.

y Seu potius initum jam ante pactum continentiaë invocarunt, ac deinceps separatim vivere, et monasterium ingredi decreverunt,

z Ordinis Cisterciensis, a Suerchero rege anno 1150, ut scribit Benzelius in Notitia monasteriorum, quæ olim in Suecia ac Gothia floruerunt, fundato.

aa Satis igitur diu, ut professionem in eo Ordine emittere potuerit post absolutum etiam consuetum alias tirocinium. Vide dicta num. 141 Comment. præv.

bb Anno 1344, die 12 Februarii, sub annum ætatis quinquagesimum; quippe qui S. Birgittæ, anno ætatis suæ 71, Christi 1373 defunctæ, matrimonio conjunctus fuerit anno ætatis suæ 18, conjugis vero suæ 13 aut 14.

cc Sub annum 1340. Simile quid S. Birgittæ revelatum legitur initio lib. 7 Revelationum apud Hormann pag. 571; sed serius.

dd Adeoque anno 1339 aut sequenti.

ee S. Botuidi martyris in Suecia Acta illustrata sunt in Opere nostro ad diem xxviii Julii tom. 6 ejusdem mensis a pag. 635.

CAPUT III.

S. Birgittæ viduitas et obitus.

Mortuo autem viro a, postquam Mulier sancta et pudorata compararet suum simul animam, nunquam alteri se corporaliter conjunxit. Erat namque, sicut altera Judith, virtuti castitatis adjuncta ita, ut non cognosceret virum omnibus diebus vite suæ, ex quo defunctus est vir ejus, sed semper solitarie habitans et in gemitibus perseverans in sanctæ viduitatis proposito, sicut sub cristallo clarissimo, ne a pulvere vane glorie macularetur, aut tactu laudis humanæ frangeretur, vite sue reliquias mundissime custodivit. Fuit enim officiosa ad proximum, affectuosa ad Deum et secundum præceptum Apostoli quasi vere vidua: que desolata erat, speravit in Domino, instans obsecrationibus et orationibus nocte et die.

19 Sed quia plerumque Christus corda perfectorum visitat, eisque benignitatis suæ suavitatem manifestat, ut per eos ad infirmiores modum veniat et descendat. Transactis aliquibus diebus post mortem viri b, cum Sponsa Dei, in cujus semper anhelavit desiderio et amore, de statu suo esset sollicita, raptâ in spiritu vidit nubem lucidam, et audivit de nube vocem, sicut quondam filii Israël audiverunt loquentem Dominum in monte Synai de nube, et dicentem sibi: Ego sum Deus tuus, qui tecum loqui volo; et territa illa putansque illusionem esse, iterum audivit: Noli, inquit, timere, quia ego sum omnium Conditor, non deceptor; non loquor propter te solum, sed propter salutem aliorum. Audi, quæ loquor et vade ad Magistrum Mathyam c. Qui expertus est duorum spirituum discretionem d, et dic ei ex parte mea, quia dico tibi, quod tu eris Sponsa mea et canale meum, et audies et videbis spiritualia; et spiritus meus remanebit tecum usque ad mortem. O miranda Sponsæ felicitas, quæ æquiparari meruit Prophete Isaie, cui dictum est: Spiritus meus, qui est in te, et verba, quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo e.

20 Hoc autem speciale habuit Sponsa Dei, quod in viginti octo annis, ex quo cepit habere spiritum Dei f, nunquam profecta aut morata est nisi secundum infusionem spiritus divinitus sibi factam. Unde in principio revelationum sibi factarum statim fuit ei præceptum obedire magistro cuidam in Theologia g, et stare in monasterio h, quod ipsa cum omni subjectione et obedientia studuit adimplere. Quo enim majori caritate in eum ardebat, quem mente concupivit, eo timidius ei se subiecit, et amplius verebatur, ne Sponsus aliquid in ea inveniret, propter quod eam a suis amplexibus removeret. Cupiens ex hinc Sponsa Christi a cunctis mundi perturbationibus quiescere, et in sinu Sponsi, sopitis terrenis cupiditatibus dormire; statim post mortem viri distribuit omnia bona sua inter filios et pauperes, mutans habitum

A. BIRGITO. bito respicere, non recessit a memoria ejus tam levis culpa, donec pro ea foret per penitentiam satisfactum. Quando vero aliquid loquebatur, quod esset offensæ Dei, statim sentiebat in ore suo amaritudinem maximam, quasi sulphuris, sciens, se in hoc Deum offendisse, et reducens ad memoriam illud verbum ad aquas salutaris confessionis cucurrit cicius, sicut cervus, attendens, quod absque confessione justus judicatur ingratus, et peccator mortuus reputatur. Similiter si aliquis loquebatur et aliqua verba viciosa vel dolosa, quæ Deum offenderent, statim sentit in naribus fetorem horribilem sulphuris, quem vix poterat tolerare. Hoc habens pro signo, quod Deus erat offensus in verbis illius personæ, de cujus ore procedebat ignis et sulphur immundæ locutionis ad nares Sponsæ Dei, quibus spiritus domini morabatur.

ac dein etiam in regnum Neapolitanum,

B 26 Tanta ei inerat obedientia, quod in nullo loco volebat esse sine præceptore, cujus præceptis salutaribus studuit in omnibus obedire *x*. Sola etenim obedientia virtus est, quæ menti virtutes ceteras inserit, insertasque fideliter refovet et custodit. Paupertas voluntaria in tantum sibi placuit, quod omnia, quæ id possessione sua habebat ad manus alterius traderet dispensanda. De quibus quotiens aliquid pro se vel aliis habere voluit, humillime petivit sibi dari in nomine Jesu Christi, ac si nunquam petita hujusmodi possedisset. Utilitatem personarum secum existentium proprie præponebat, nam propriam celans indigentiam rogabat aliis ministrari necessaria, quibus ipsa plus ceteris indigebat, ut proximum pure diligeret propter Deum. Deinde aliquibus evolutis annis præceptum fuit Sponsæ Dei ire Siciliam *y*, et Neapolim sub hiis verbis: Permittitur tibi, inquit Filius, visitare loca sancta in Syecilia, quia illic sunt multorum corpora, qui dilexerunt me toto corde, inter quos præcipuus est Thomas apostolus meus *z*, ubi cum perveneris, ostensurus sum tibi aliqua secreta. Cumque illa perturbaretur, ne forte deficerent corporalia in via, respondit Filius. Qui possidet pratum, non parcit pro equo suo laboranti. Sic ego Dominus omnium amicis meis providebo, ubi illorum deficit providentia, et excito animas aliorum ad beneficiendum eis. Et vere sic erat; nam quam diu in Neapoli traxit moram, domina Regina Syeciliæ *aa* et alii nobiles regni ipsam xenis et donariis plurimum honoraverunt. Quod totum illius dignabatur operari clementia, qui fidei Abraham mirabiliter providit de victima holocausti, et corvis, ac mulieri viduæ præcepit, ut Helyam pasceret carnibus et panibus recreando.

ubi publica peccata emendare conata est,

C 27 Visitatis igitur in regno Syeciliæ *bb* secundum præceptum Domini Sanctorum locis, in Neapoli longo tempore moram faciens, velut speculum sine macula virtutum eximum se omnibus exhibebat, et quasi spina pungens peccata hominum detestata, impios verbis et exemplis ad viam veritatis intrepide ducebat. Unde revelationem sibi factam super populo ejusdem civitatis, præsentate archiepiscopo *cc* et sapientibus Theologis aliisque prudentibus tam clericis, quam laicis, enarrans peccata civitatis absque metu quolibet arguebat. Et exemplo Samaritani vinum infundentis cum oleo vulneribus sauciati, prout a cælesti medio in sancta sibi revelatione didicerat, salutaria eis dabat consilia, quibus ipsa peccatorum vulnera curarentur. Hiis

gestis insignis Sponsa Dei, ut columba, pro Noë de archa emissa, et ramum olive virentibus foliis in ore suo deferens, ad eum vespere reversa, apisque melliflua, collectis floribus, alvearium suum honeste repetens ad urbem Romanam cum gaudio rediens a Dei laudibus non cessavit.

28 Sed caritatem diligens, omnes honore præveniens, fide fervens, spe gaudens, in tribulatione patiens, orationibus instans, peregrinis suis large communicans, contemplationi vacans, limina Sanctorum visitans cum pauperula vidua in gazophilacium Sponsi celestis plura prioribus offerebat. Et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo, tantam eis Dominus contulit gratiam, ut splendorem et pulchritudinem, quam in ea ampliaverat, manifestaret oculis devotorum. Unde vir quidam valde nobilis et fide dignus *dd* coram Domino abbate de Perusio, domini nostri summi Pontificis in partibus illis summo legato, præsentibus magnificis dominis, videlicet duce de Spoletto, comite de Nola, episcopo de Spoletto, et multis aliis venerabilibus viris tam clericis, quam laicis, testificatus est, se, dum Romæ causa peregrinationis existeret, beatam Birgittam inter sanctum Johannem, et Campum florum obviam habuisse, seque eam tantum in sublime elevatam vidisse, quod pedes ejus super capita concomitantium cernebantur, faciesque ejus in tantum splendida, quod quasi solares radii de ipsa in cælum ascendebant. Decuit nimirum Sponsam Dei tanquam alterum prophetam Ezechiëlem, inter terram et cælum a spiritu elevari, et in ea repleri, quod de Jherusalem per Tobyam dictum fuit; Luce, inquit, fulgida splendebis, et omnes fines terræ adorabunt te.

29 Currentibus tandem multorum annorum spaciis, Unigenitus Dei Sponsæ sue dilecte in Jherusalem ire *ee* præcipiens sic alloqui dignabatur. Ego sum quasi aquila, quæ prævidens in aère volentes nocere pullis, prævenit volatu, ne noceant: sic ego prævideo tempora et vias et viarum difficultates et amicorum dispositiones. Ideo dico vobis quinque, state et expectate; nunc ite et properate. Ergo quia jam tempus est, ite nunc ad loca prius ostensa, ubi vas fuit mundum et non mundum, ubi agnus fuit tonsus et non tonsus, ubi leo rugit et non rugit, ubi serpens videbatur, et non videbatur, ubi volavit aquila in locum, unde nunquam recessit. Cumque illa conquireretur de infirmitate et ætate, responsum est ei: Quis est nature conditor? Nunquid non ego? Itē, ego agebo fortitudinem. Ego providebo de via, ego ducam et reducam in locum istum. O quam suavis est, Domine, Spiritus tuus, qui dulcedinem tuam in Sponsa demonstrare voluisti, quique olim patriarchæ Jacob in Mesopotamiam proficiscenti promisisti dicens: Ego ero custos tuus, quocumque perrexeris, et reducam te in terram hanc, nec dimittam, donec complevero universa, quæ dixi. O beata Mulier, quæ implevit desiderium suum ex ipsis, videns, cum esset Jerosolymis, de statu regnorum, de nativitate et passione Christi, nec non vocatione gentium; audiens quoque Sponsum sibi mirabilia revelantem. Verba, inquit Dominus, mea audiri et annunciari debent; postea venient opera et signa; ideo scito, quod multi nondum nati sunt; qui verba mea suaviter receptorum sunt.

30 Præterea sicut dictam est in Evangelio *ff* meo, Beati, qui audiunt verba Dei, sic dico nunc, dicit,

A nunc, Beati, qui nunc audiunt verba mea et perficiunt ea opere. Verumptamen scito, quod post obitum tuum plures recipient verba mea et cum suavitate sequentur ea. Quia non sicut flos casurus, sed sicut fructus permanens in aeternum. O fructus super omnia benedictus Christus Jesus, qui Sponse sue familiariter loqui voluit, sicut allquando discipulis inquis dicit: Celum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt ff. O quam magnam multitudinem dulcedinis tuæ abscondisti, Domine, Sponse tuæ, quæ omnia loca, in quibus pro peccatoribus clementer passus es, devotissime visitans et quasi columba in foraminibus petre nidificans, suavitatem sanctissimorum vulnerum tuorum tanto fervencius, quanto divinis intus illustratur visitacionibus, meruit suaviter degustare. Postquam autem Romam redeiit gg, gravi infirmitate per annum integrum detenta, quam tamen tam in mari, quam in terra inter labores et dolores patientissime sustinuit, cepit de die in diem gravioribus ægritudinibus aggravari.

31 Sed quia tempus resolutionis suæ instabat, aliquibus diebus ante diem obitus sui apparuit ei Dominus noster Jesus Christus ante altare, quod erat in camera sua, et blanda facie se ostendens dixit. Ego feceram tibi, sicut sponsus solet facere, qui abscondit se a Sponsa, ut ardentius desideretur, sic ego non visitavi te consolationibus isto tempore, quia tempus probationis tuæ erat; ideo nunc probata procede et para te, quia nunc est tempus, ut, sicut promiseram, ante altare meum in monacham vestiaris et conseraberis hh, et amodo reputaberis non solum Sponsa mea, sed etiam monacha et mater in Watzsteno ii. Verumptamen scito, quod corpus tuum deponas hic in Roma hh, donec venerit in locum sibi paratum U. quia placet Deo parcere tibi a laboribus et voluntatem tuam recipere pro effectu. Hiis igitur dictis et multis aliis, mencionem fecit et ordinacionem aliquarum personarum secum existencium, quas ante mortem coram Deo astare vidisse se, dicebat. Post ista vero audita subjunxit Dominus dicens: In mane diei quintæ, sumptis Sacramentis, convoca singillatim omnes, quos superius ordinavi, et dicas eis faciendæ et sic inter verba

C et manus eorum venies ad monasterium tuum in gaudium meum, et corpus tuum locabitur in Watzsteno.

32 Deinde appropinquante die quinta in ipsa aurora iterum apparuit ei consolando eam. Dicta vero Missa et Sacramentis perceptis, inter manus personarum prædictarum emisit spiritum. O inenarrabilis increatæ Sapientiæ clementia, quæ præoccupat, qui se concupiscunt, ut illis prior hilariter se ostendat. O Sponsæ singularis gloria! quam Sponsus in misericordia et fide sibi sponsans verbis dulcissimis consolatur. Felix sponsa, in qua probatio fidei operatur pacienciam et quæ probata vocatur et allicitur ad coronam. Felix, quæ multiplici dotata privilegio non ab humano ore, sed a futurorum honorum Pontifice consecratur. Felix, cujus non per Prophetam, sicut Ezechye, aut aliam mediam personam, sed per veritatem, quæ Christus est, obitus revelatur. Felix, quæ in senectute bona, sicut altera Sara, infra gloriosissimum peregrinationis suæ locum, velut Debhora ad radicem Bethel, secundum quod sibi prædictum fuerat, honorifice sepelitur. Felix, quæ post labores et varias tribulationes in pulchritudine pacis in requie residet opulenta. Felix, quæ testamentum

electis suis disposuit, et post hujus mundi tristitiam feliciter intravit in gaudium Domini Dei sui. Felix, quæ cibo spirituali recreata in fortitudine cibi illius, sicut Helyas, ad montem Dei Oreb in celeste rosarium ascendere digna fuit; ubi cum Sponso inter celestes cohortes gaudet sine fine. Felix, cujus transitus gloriosis indicis est ostensus. Nam quidam vite venerabilis vidit lectum parari, et in sublime ferri a personis vestibus albis vestitis. Cui miranti responsum est: Persona, quam in lecto vides, hæc est Sponsa Dei in mundo contempta, quæ nunc transit a morte in vitam æternam. Et eadem hora carne soluta est.

33 Dignum plane fuit, ut Sponse, quæ in lectulo consensio Sponsum, quem diligebat ardentem, quasivit, illud Ezechielis vaticinium impleretur. Sedisti, inquit, in lecto pulcherrimo et mensa ornata est ante te. Et ut Sponso, in sua dulcedine gustato, Sponsa non esuriat, neque sitiatur in aeternum. Reliqua vero vite ejus una cum miraculis et revelationibus, quæ sibi Deus ostendere dignabatur, quæ hic causa brevitatis omituntur, alibi sunt conscripta. Obiit autem anno mcccclxxii, x Kalendas mensis Augusti, videlicet ipso die beati Apollinaris martiris mm. Et anno immediate sequenti post multorum miraculorum coruscationem ac ossium ejus subitam et supra modum mirabilem purgationem ab Urbe Romana non sine magnum refulgencia miraculorum, quæ in via facta sunt, ad prædictum monasterium Watzstena quarta die mensis Julii, scilicet feria tertia infra octavas Apostolorum Petri et Pauli nn cum ingenti populorum multitudine et gaudio, sicut sol, qui oritur et occidit, ad locumque suum revertitur, est translata. Ubi miris signis et variis miraculis eam venerandam declarat et mirificat Dominus noster Jesus Christus, qui est benedictus in secula seculorum. Amen oo.

ANNOTATA.

a *Ulphone, anno, ut in Annotatis in cap. proxime præcedens dictum est, 1344, die 12 Februarii.*

b *Revelatione inter Extravagantes 47 apud Hormann pag. 769 legitur: Transactis aliquibus annis post mortem mariti, Retinenda videtur lectio Birgeriana ob dicenda paulo infra ad lit. f.*

c *Vide Annotata in cap. 2 ad lit. c.*

d *Seu conflictum falsitatis et veritatis, ut legitur lib. 1 Revelationum cap. 3; cui subijcitur hujusmodi Declaratio: Iste docturus Sponsam Christi fuit quidam sanctus vir, magister in Theologia, qui vocabatur magister Matthias de Suetia, canonicus Lincolnen, qui glossavit totam Bibliam excellenter. Et iste fuit tentatus a diabolo subtilissime de multis hæresibus contra fidem Catholicam, quas omnes devicit cum Christi adjutorio, nec a dæmone potuit superari, ut in Legenda Vitæ S. Birgittæ clarius continetur. Postrema hæc verba Vitæ S. Birgittæ primigeniam, quæ latet, indicare videntur.*

e *Isaia cap. 59 §. 21.*

f *Seu ex quo Birgitta, a Christo in Sponsam peculiari modo electa, frequentiores ac clariores habere cepit revelationes. Porro cum Birgitta ultimum iter instituerit, ut post videbitur, anno 1372, postquam in Sponsam a Christo electa est annis 28; his ex 1372 ablatis, relinquatur annus*

A. BIRGERO.

obiit anno
1372 die 25
JuliiE
mm

nn

oo

A. Birgino. annus Ulphonis emortualis 1344, quo electio contigit; proinde recte hic ad lit. b dictum esse videtur, recte legi apud Birgerum Aliquibus diebus pro Aliquibus annis, prout habetur in editis S. Birgittæ Revelationibus.

g Mathiæ, Lincopiensi canonico, de quo paulo supra ad lit. c et d.

h Alcastrensi, de quo vide Annotata in cap. 2 ad lit. z.

i Anni 30, vel a die 12 Februarii anni 1344, quo obiit Ulpho, computati, ad annum saltem 1373, quo Birgittam obiisse, dici num. 57 Commentarii prævii, necessario nos deducunt.

k Seu Toral.

l Seu Pulvinar.

m Psalm. 38 v. 4.

n Idem significat hæc vox, quod præcedentes.

o De hac ille Plinius lib. 25, cap. 7 naturalis Historiæ: Gentianam invenit Gentius rex Illyricorum, ubique nascentem, in Illyrico tamen præstantissimam, folio fraxini: sed magnitudine lactucæ, caule tenero pollicis crassitudine, cavo et inani, ex intervallis foliato, trium aliquando cubitorum, radice lenta, subnigra, sine odore, aquis montibus Subalpinis plurima.

B p Sic fere lib. Ruth cap. 1 v. 20.

q Cognomento Smeek, id est, blanditiis delinitum. Sueciæ rex factus est anno 1319. Uxorem habuit Blancam, comitis Namurcensis filiam. cuius aulæ magistra fuit aliquando Birgitta, regis consanguinea, cui salutaria monita, etsi fructu haud magno, sæpe suggestit. Vide Comment. præv. § 8 et num. 45 Regno privatus anno 1363 post diuturnum carcerem tandem perit in Norvegia undis submersus anno 1374.

r Alvastrense, de quo supra in Annotatis in cap. 2 ad lit. z.

f Anno, ut apparet, 1345.

t Urbanus V Romam, Sedem illic fixurus, Avenione venit anno 1367 die 16 Octobris: Carolus IV imperator Viterbio profectus Romam venit 1368 die XXI mensis Octobris, una cum Urbano. Vide etiam lit. proxime seq.

u Anno ætatis suæ 42, ut legitur Revelat. 8 Extravag., et in Vita abbreviata, Christi 1346: verum annum ætatis saltem 43 tunc ingressa videtur S. Birgitta: solent enim scriptores veteres annos dumtaxat S. Birgittæ completos passim numerare: unde etiam factum opinor, ut Vitæ abbreviate auctor, alique illam mortuam scripserint anno ætatis 70; quem tamen, teste Bonifacio in Bulla canonizationis, fuit supergressa. Loco Revelationum mox citato legitur: Venit igitur Sponsa Christi Romam anno ætatis xxxiii et mansit ibi juxta divinum præceptum xv annis, antequam veniret Papa, videlicet Urbanus V et imperator Carolus Boëmus; quibus obtulit revelationes pro reformatione Ecclesiæ, et Regulam. At ab anno 1346 usque ad annum 1367 aut 1368 anni sunt 21 aut 22. Latet in iis verbis error, vel anni illi ab anno circiter 1355 usque ad annum 1370, quo Roma ad Pontificem Urbanum V, in Monte-flascone versantem, egressa eidem mortem, si in Galliam rediret, brevi seculuram prædixit, Regulamque suam probandam obtulit, numerandi videntur ob dicta num. 318 Commentarii prævii.

C x Ea quoque in confessarios fuisse observantia et veneratione Bonifacius IX testatur in Bulla Canonizationis, ut absque eorum licentia pene oculos attollere non auderet. Illis in omnibus

virtutibus ita humiliter obedivit, sicut verus D monachus humilis obedire solet prælato suo, inquit Alphonsus in Prologo Lib. Cælestis Imp. etc: cap. 8. Ipsas etiam, quas habuit, Revelationes doctorum piorumque virorum iudicio, qua par erat, reverentia subjectas voluit, ut ait Joannes de Turcremata in Prologo capitulo 1.

y In insulam Siciliam, seu proprie dictam, non videtur ivisse S. Birgitta: sed hic nomine Siciliae venit regnum Neapolitanum, quod, ut et Sicilia, eidem reginæ, nempe Joannæ, ea tempestate parebat.

z Ortonæ in Neapolitano regno, ubi et ejus reliquiæ servantur, præcipue cultus. Plura alia in regno eodem loca, Sanctorum reliquiis celebrata, quæ tum adit S. Birgitta, hujusque eo in itinere gesta fusius tractata vide § 20 Commentarii prævii, sub cuius etiam calcem iter hoc anno 1365 contigisse, vel tum certe S. Birgittam Neapoli fuisse versatam, ostendimus.

aa Joannæ, de qua vide dicta Commentarii prævii num. 71 et 3 seqq.

bb Seu in regno Neapolitano. Vide lit. z paulo supra.

cc Petro archiepiscopo Neapolitano anno 1365 ad sedem Ebredunensem in Delfnalu translato, ut scribit Chioccarellus de Archiepiscopis Neapolitanis, substitutus fuit Bernardus de Bosqueto, Gallus, canonicus Burdegalensis, tenuitque illam sedem usque ad annum 1368. Bernardi hujus, aut decessoris forte partim tempore S. Birgitta Montem Garganum, Barium, Ortonam, Analphiam, et Salernum adit, quod ad ejus successorem, Bernardum alterum, Chioccarellus refert; sed eadem loca S. Birgitta alteris vicibus visitasse legitur apud Hormann pag. 839.

dd Joannes de Pornacio vocatur is a Nicolao de Ursinis, cuius paulo post Birgerus mentionem facit, in suis ad Alphonsum, Giennensem episcopum, de miraculis quibusdam S. Birgittæ litteris, infra edendis.

ee Primum a Christo, ut ad iter Hierosolymitanum sese pararet monita fuit anno 1371 die 8 S. Urbani, Papæ et martyris, seu die xxv Maii, ex titulo præfæto cap. 6 lib. 7 Revelationum. Anno sequenti die 14 Martii Neapolitano portu egressa est, ex Fragmento itineris Hierosolymitani ab Alphonso descripti. Hierosolymam pervenit ante diem Veneris post Ascensionem Domini, seu ante diem 22 Maii, ex titulo præfæto cap. 15 lib. 7 Revelationum. Mansit illic mensibus 4 cum dimidio. Vide Hormann pag. 839.

ff Marci cap. 13 v. 31.

gg Birgitta in festo Nativitatis B. Mariæ, seu die 8 Septembris (anni 1372) adhuc morabatur Hierosolymæ, sed inde reditum jam tum parabat, ex titulo præfæto cap. 26 lib. 7 Revelationum. Die 8 Octobris Famaguste in Cypro fuit, ex titulo præfæto cap. 19 libri Revelationum mox citati. Inde profecta Neapolim venit, uti Alphonsus, Giennensis olim episcopus, scribit apud Raynaldum ad annum 1379 num. 10; hinc vero anno 1373 (ut Chioccarellus de archiepiscopis Neapolitanis pag. 238 ex Maramaldi, nobilis Neapolitani, qui tempore Roberti regis, hujusque neptis Joannæ reginæ vicarij, Chronico Ms. de regno Neapolitano refert) Romam tandem anno eodem egra pervenit.

hh In votis quidem habuit Birgitta, ut monacha feret et monachali veste indueretur: re ipsa

A ipsa tamen monacha nunquam fuit, et veste modesta quidem vilique, sed non monachica, usa fuit: hinc tamen factum est, ut monachia veste induta exhiberi in picturis ceperit. Audi, quae ea de re leguntur in ejus Vita, anno 1485 Lovanii edita: In mane quinti diei (ita illic Christus Birgittam alloquens inducitur) convoca singularim, quos tibi intimavi, eis facienda imponendo et sic monasterium tuum accedas, id est, gaudium meum, et corpus tuum in Watzstena locabitur. Post quae ibidem ista sequuntur: Ex hiis verbis patet, quod Birgitta non fuit monachaliter vestita in hac vita, nec habitum illius Regulae induta, quam instituit: sed in transitu ejus de hoc seculo induebatur tali veste religiosa et insensibili a Christo, Sponso suo, sicut ei promisit in Revelationibus suis. Hinc est, quod ymago Birgittae communiter tamquam monacha solet depingi. Et licet non fuit monacha in vita, petit tamen tali veste ornari, qua nunc vestiuntur moniales de Ordine suo, quam post vitam suam terminum secundum Dei promissum (spirituali quodam modo) adeptam est in regno caelorum.

B ii Vastena, Ostrogothiae, in Suecia provinciae, oppidum est ad lacum, Veter dictum, in dioecesi Lincopiensi, in quo primum Birgittini Ordinis monasterium S. Birgittae, sed absentis, opibus curisque constructum fuit; de quo vide plura in Comment. praevio numm. 327 et seqq.

kk Apud moniales in Panisperia.

ll Anno 1374 translatum ejus corpus fuit in Sueciam per S. Catharinam ejus filiam, et Vastena collocatum die quarto Julii secundum Thorirum in Diario Vastensi: at die sequenti secundum Ulphonem, S. Catharinae biographum, tom. 3 Martii pag. 53.

mm De die quidem, quo obiit, inter omnes convenit, at non de anno. Obiisse anno 1373, dedita opera scribit Thorrius Andree in Diario Vastensi; cui consonat auctor Vitae abbreviat. Idem ex iis consequens est, quae de tempore instituti a S. Birgitta Hierosolymitani itineris leguntur sive in libris Revelationum, sive in Fragmento ejusdem itineris ab Alphonso descripti. His adde Maramaldum Neapolitanum, de quo paulo ante ad litt. gg. S. Birgittae corpus anno 1374 Vastena depositum fuisse, omnes (qui de translatione ista agunt) scribunt, incepta translatione ejus, ut Ulpho mox laudatus scribit, eodem anno, quo mortua est. Quin et ex ipsis Birgeri verbis, annos vitae 30 post mariti obitum S. Birgittae tribuentis (vide num. 21 et Annotata in hunc locum ad litt. i) conficitur, eam anno 1373 adhuc fuisse in vivis: unde eam hoc anno defunctam fuisse omnino arbitror, undecumque sit ortum, ut anno uno Birgeri calculus a reliquorum mox citatorum calculo deficiat non modo hic, sed et num. 24, ubi Birgittam Pontificem et imperatorem Romae allocutam ait anno 1367; cum tamen non hoc anno, sed 1368 Romam Carolus venerit, uti in eum locum annotavi supra. Consule praeterea Comment. praev. numm. 57 et 586.

nn Vide hic dicta ad litt. ll.

oo Sequuntur proxime in apographo nostro verba haec: Explicit beatae Birgittae Legenda, matris nostrae, natione Sweeciae per reverendum dominum patrem Birgerum archiepiscopum Upsalensem compilata. Haec autem, quam edidimus, S. Birgittae Vita descripta nobis fuit ex codice, circa medium seculi xv exarato. Vide dicta Comment. praev. num. 16.

A. BERTHOLD,
DO,

VITA ALTERA

Ex apographo monasterii S. Altonis
in Bavaria,

Auctore Bertholdo a, Ordinis
S. Salvatoris monacho.

PROLOGUS.

Dum in Actis seu Processu Canonizationis sanctae matris Birgittae curiose hinc inde perlegerem, multaem memoriae digna inibi invenirem, aegre tuli, fateor, quod talia et tam multa honorem Dei et Famulae suae exaltationem concernentia, nec non animarum salutem cognita non mediocriter promoveant, illic quodam modo tenerentur deperdita. Indignum quoque duxi, quod de sanctissima Domina, nimirum ob propter multorum secretorum inspirationem, et singularem virtutum adorationem Sponsam suam Christus vocare decreverat, cum qua nihilominus gratiae suae pactum statuit, adeo quod ex hac beatam illam dicant omnes generationes, tam breviter vitae ejus Legenda sit condita: respectu tamen copiosae materiae hanc non dubium est esse brevissimam. Sed et dominus Bonifacius Papa IX in litteris suis c, quas de hujus sanctae canonizatione descripsit, vitam ejus, licet eleganter, valde tamen, prout scripta illa exigunt, perstrinxit breviter.

2 Quamobrem anhelamus quodammodo novam illius retexere Legendam; sed nequaquam audeamus, quia sermone atque scientia imperitus, decrevi tandem, accepto a superiore consilio, quaecumque viderentur etiam in praedicta Legenda deficiere, studiose perquirere, atque materiis distincta in unum colligere; quod et feci: nam in tribus libris, distinctis nihilominus uniuscujusque libri capitibus, ea divisi d: quorum primus de acquisitis virtutibus; secundus vero de acceptis gratiis, tertius autem de miraculis post mortem ipsius exhibitis et approbatis intitulatur, et quoniam scientia eloquentiaeque, ut dixi, non suppetunt, quibus vel scripturas fulcire, vel eloquia decorare, quae narro, potuissem; aliorum dicta et scripta e, utpote melius digesta; huc Opusculo censui inserenda. Si quis vero plura forte, quam necesse fuit, instituisse culpaverit; et inde meum volumen nimis exereverit, noverit, quod oportuit me plura recidere, dum copiosae materiae studii utenque satisfacere. Perinde quidquid frivolum, quidquid ineptum, si quid minus bene dictum in eo repertum fuerit, mea hoc parvitati cum venia describatur, nec ad praesumptionem, etiamsi placeret hoc opus, hincque labor imputetur, quin potius, si verum est, et fas est dicere, quantalibet ad Matrem sanctissimam devotioni deputetur. Scindum est autem, quod nonnunquam, etsi rara pro materiae plenitudine, ex his, quae in praetextata Legenda enarrantur, quaedam hic repetuntur. Unde et post illam videtur in hanc esse scribendum.

Operis suscripti causam

E

b

et partio.

d

F

an qualicunque?